

Pala Mátyás

Egy „életútinterjú”

Hosszú idő után végre kapcsolatba kerültem adatközlőmmel és sikerült megbeszelnünk egy időpontot az életútinterjúra, ami mindkettőnknek megfelel. Vagy mégsem? Az interjú előtt egy nappal érkezett az e-mail: mégsem jó az időpont Gyöngyinek – nyilván közbejött valami fontos. Megjegyzem, az antropológia adatközlőim számára nem tartozik mindig a „fontos dolgok” közé; sokszor mondják nekem, hogy nem érnek rá, fontos dolguk van. Így hát legtöbbször meg kell elégednem két „fontos dolog” közötti idővel, amikor a saját „nem fontos” dologgal foglalkozhatok.

Hát legyen – gondoltam; akkor mondjon egy időpontot, nekem minden megfelel – ha hajnali kettő a város szélén, akkor is odamegyek. Végül délután háromra kaptam időpontot, és már egészen úgy éreztem magam, mintha orvoshoz mennék... Van időpontom, várnak, de mégsem. Gondolkodtam is rajta, hogy megemlítssem-e, fáj a mandulám, mert egyébként előző este tényleg fájt, de végül nem hoztam szóba a dolgot.

Miután megérkeztem a megbeszélte időpontban, Gyöngyi teával kínált és leültünk a nappaliban. Röviden elbeszélgettünk, majd egy néhány másodperces csend után rám nézett, és azt kérdezte: *„Tulajdonképpen mit akarsz te tőlem?”* Ezen egy pillanatra elgondolkoztam – valójában mit is akarok én tőle? *„Életútinterjút”* – válaszoltam. *„Azt nem lehet, nincs időm és nincsen kedvem se”* – mondta. Hmm... Próbáltam leplezni a csalódottságomat, de ha már ott voltam és a szituáció kialakult, valamit csinálnom kellett. Elővettem a diktafont, ránéztem és egyszerűen annyit kérdeztem: *„Gyöngyi, te tulajdonképpen hogy jössz a képbe?”* Nem válaszolt rögtön. Próbáltam elkapni a tekintetét, de nem sikerült; eltelt majdnem egy perc és én közben a teát néztem – finom volt, és arra gondoltam, hogy jól esne még egy pohárral, de mikor kérni akartam, Gyöngyi észre sem vette pillantásomat.

Végül hátradólt régi, zöld karosszékében, vett egy nagy levegőt, és mesélni kezdett: *„Emlékszem, amikor kislány voltam...”* és elkezdődött az interjú, ami senkit ne tévesszen meg, nem életútinterjú volt.